

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudkyní JUDr. Markétou Lehkou, Ph.D. v právní věci žalobkyně: **R. Č.**, bytem „X“, proti žalovanému: **M i n i s t e r s t v o p r á c e a s o c i á l n í c h v ě c í**, se sídlem v Praze 2, ul. Na Poříčním právu č. p. 376/1, PSČ 120 00, v řízení o žalobě proti rozhodnutí Krajského úřadu Ústeckého kraje, odbor sociálních věcí a zdravotnictví, ze dne 14. 5. 2007 č. j. 1727/SZ/2007, ev. č. 85652/2007,

t a k t o :

- I.** Rozhodnutí Krajského úřadu Ústeckého kraje, odbor sociálních věcí a zdravotnictví, ze dne 14. 5. 2007 č. j. 1727/SZ/2007, ev. č. 85652/2007, se pro vady řízení **z r u š u j e** a věc se **v r a c í** žalovanému k dalšímu řízení.
- II.** V řízení o žalobě a kasačních stížnostech proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 16. 8. 2007, č. j. 42 Cad 144/2007 - 12, a rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 29. 7. 2012, č. j. 42 Cad 144/2007 - 62, žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně se žalobou, která byla podána v zákonem stanovené lhůtě, domáhala zrušení napadeného rozhodnutí původního žalovaného Krajského úřadu Ústeckého kraje, odbor sociálních věcí a zdravotnictví, ze dne 14. 5. 2007, č. j. 1727/SZ/2007, ev. č. 85652/2007, jímž bylo zamítnuto její odvolání proti rozhodnutí Magistrátu města Mostu ze dne 13. 3. 2007, č. j. OSV/Nv/698-01/07, kterým jí byla s odkazem na ust. § 21, § 61 a § 81 odst. 3 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, v platném znění (dále jen „zákon o pomoci v hm. nouzi“), přiznána dávka pomoci v hmotné nouzi – příspěvek na živobytí od 1. 2. 2007 ve výši 3.011,-Kč měsíčně.

Na tomto místě soud podotýká, že v průběhu soudního řízení vedeného dle zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), počínaje dnem 1. 1. 2012 podle čl. VIII. bod 10 zákona č. 366/2011 Sb. přešla pravomoc z původního žalovaného Krajského úřadu Ústeckého kraje na Ministerstvo práce a sociálních věcí k rozhodování o dávkách státní sociální podpory a dávek pomoci v hmotné nouzi. V dalším

řízení počínaje dnem 1. 1. 2012 je tak nově v projednávané věci podle ust. § 69 s. ř. s. bez dalšího žalovaným Ministerstvo práce a sociálních věcí.

V žalobě žalobkyně uvedla, že s napadeným rozhodnutím původního žalovaného nesouhlasí a napadá jej v plném rozsahu. Předně žalobkyni není jasné, na základě čeho správní orgány obou stupňů dospěly k peněžním částkám uvedených v jejich rozhodnutích, a proto je považuje za nepřezkoumatelná pro nedostatek důvodů. Navíc tyto částky nejsou vyčísleny v souladu se zákonem. Rodina žalobkyně se totiž skládá ze 7 společně posuzovaných osob, přičemž každá z nich má nárok na dávky pomoci v hmotné nouzi. Těmito osobami je samotná žalobkyně s dětmi ve věku 12 měsíců, 2 roky, 4 roky, 5 let a 8 let, kteří mají nárok na předmětnou dávku dle ust. § 5 odst. 1 písm. a) zákona o pomoci v hm. nouzi, neboť všichni jsou státními občany České republiky hlášenými na území České republiky k trvalému pobytu, a dále touto osobou je i manžel žalobkyně, jenž má nárok na předmětnou dávku dle ust. § 5 odst. 1 písm. e) zákona o pomoci v hm. nouzi, jelikož je rodinným příslušníkem občanů členského státu Evropské unie a je hlášen na území České republiky k pobytu dle zvláštního právního předpisu po dobu delší než 3 měsíce. K tomu navíc manžel žaložkyně je předepsána odborným lékařem dieta ve smyslu ust. § 3 odst. 1 písm. d) vyhl. č. 504/2006 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona o pomoci v hm. nouzi.

Částka na živobytí určená dle platných právních předpisů činila u rodiny žalobkyně za únor 2007 částku 14.840,-Kč. Celkové příjmy rodiny žalobkyně v tomtéž období pak činily pouze částku 16.875,-Kč, přičemž nezbytné náklady na domácnost dosahovaly výše minimálně 5.875,-Kč. Po úhradě nezbytných nákladů na domácnost tak rodině žalobkyně na výživu a ostatní základní osobní potřeby zbývalo pouze 11.000,-Kč namísto zákonem stanovených 14.840,-Kč. Proto každý člen rodiny žalobkyně měl nejen nárok na předmětnou dávku, ale rovněž i na její výplatu a tato dávka měla být rodině poskytnutá a vyplacená minimálně ve výši 3.840,-Kč.

Dále žalobkyně namítla, že ačkoliv v odvolání proti prvoinstančnímu rozhodnutí poukazovala na to, že toto rozhodnutí nebylo žalobkyni doručeno v souladu se zákonem, jelikož nebylo doručeno jejímu zástupci, dále poukazovala na nedostatečné zdůvodnění prvoinstančního rozhodnutí a rovněž tak poukazovala na to, že ve věci rozhodovala pracovnice správního orgánu zaujatá vůči jejímu manželovi, tak původní žalovaný její odvolání zamítl jako nedůvodné, aniž by se náležitě vypořádal s odvolacími námitkami. Proto i z tohoto důvodu považuje rozhodnutí původního žalovaného za nepřezkoumatelné.

A konečně žalobkyně namítla, že napadené rozhodnutí i prvoinstanční rozhodnutí bylo doručeno toliko jí a nikoliv jejímu zástupci. Správní rozhodnutí obou stupňů tak trpí nedostatkem doručení.

Původní žalovaný ve svém písemném vyjádření k žalobě navrhl zamítnutí žaloby v celém rozsahu pro nedůvodnost, neboť žádost žalobkyně o dávku pomoci v hmotné nouzi – příspěvek na živobytí – byla vyhodnocena pomocí aplikačního programu automatizovaného zpracování údajů. V řízení přitom správní orgány obou stupňů vycházely ze skutečností, které žalobkyně sama vyplnila v žádosti o dávku, a z údajů, které byly načteny z úřadu práce. Z toho důvodu výši dávky ovlivnit nelze. Okruh společně posuzovaných osob představovalo 7 osob, ovšem za osoby v hmotné nouzi bylo uznáno pouze 6 osob, protože manžel žalobkyně nesplňuje nárok na příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení.

Dále původní žalovaný podotkl, že z obsahu správního spisu nevyplývá, že by žalobkyně pro řízení doložila k zastupování plnou moc pro svého manžela. Proto bylo rozhodnutí zasláno přímo žalobkyni, která je plnoletá a nebyla zbavena způsobilosti k právním úkonům.

V následně učiněné replice žalobkyně opětovně vyjádřila nesouhlas s názorem původního žalovaného, že její manžel nemá nárok ve smyslu ust. § 5 zákona o pomoci v hm. nouzi na příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení. Zdůraznila, že její manžel má nárok na příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení dle výslovného znění ust. § 5 odst. 1 písm. e) zákona o pomoci v hm. nouzi. Žalobkyně a jejích 5 dětí jsou totiž od narození státními občany České republiky a tedy jsou i občany Evropské unie. Její manžel, který je současně i otcem jejích 5 dětí je proto rodinným příslušníkem občana Evropské unie a jelikož je hlášen na území České republiky k pobytu podle zvláštního právního předpisu po dobu delší než 3 měsíce, má tak nárok na příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení a jejich výplatu, protože nárok na jejich výplatu má žalobkyně a děti. Na podporu tohoto názoru žalobkyně poukázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 7. 2008, č. j. 4 Ads 40/2008 - 73, kterým byl výslovně uznán nárok manžela žalobkyně na evidenci na Úřadu práce v Mostě, kde jej odmítali zaevidovat ze stejných důvodů, z jakých původní žalovaný odmítá uznat jeho nárok na dávky a služby sociální péče, potažmo dávky pomoci v hmotné nouzi.

Na tomto místě soud podotýká, že v dané věci již dvakrát Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodoval. Poprvé ve věci soud rozhodoval usnesením ze dne 16. 8. 2007, č. j. 42 Cad 144/2007 - 12, kterým byla žaloba dle ust. § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. s odkazem na ust. § 68 písm. e) v návaznosti na ust. § 70 písm. f) s. ř. s. odmítnuta, když soud tehdy shledal, že žalobou napadené rozhodnutí je vyloučeno ze soudního přezkumu. Toto usnesení soudu ovšem bylo ke kasační stížnosti žalobkyně rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 4. 2009, č. j. 3 Ads 20/2009 - 50, zrušeno a věc byla vrácena soudu k dalšímu řízení s tím, že žalobou napadené rozhodnutí není vyloučeno ze soudního přezkumu, neboť je zcela nepochybné, že se nejedná o rozhodnutí, které by bylo možno podřadit po některou z kompetenčních výluk uvedených v § ust. 70 písm. a) až f) s. ř. s.

Podruhé ve věci soud rozhodoval rozsudkem ze dne 29. 7. 2010, č. j. 42 Cad 144/2007 – 62, kterým zrušil rozhodnutí původního žalovaného Krajského úřadu Ústeckého kraje, odbor sociálních věcí a zdravotnictví, ze dne 14. 5. 2007, č. j. 1727/SZ/2007, ev. č. 85652/2007, a rozhodnutí Magistrátu města Mostu ze dne 13. 3. 2007, č. j. OSV/Nv/698-01/07, a věc byla původnímu žalovanému vrácena k dalšímu řízení. Krajský úřad Ústeckého kraje žalobou napadeným rozhodnutím zamítl odvolání proti uvedenému prvoinstančnímu rozhodnutí Magistrátu města Mostu, kterým byla žalobkyni s odkazem na ust. § 33, § 61 a § 76 zákona o pomoci v hm. nouzi přiznána dávka pomoci v hmotné nouzi – příspěvek na živobytí od 1. 2. 2007 ve výši 3.011,-Kč měsíčně.

Krajský soud při posouzení žalobních námitek předně konstatoval, že rozhodnutí správního orgánu I. stupně i původního žalovaného bylo doručeno v souladu se zákonem žalobkyni, neboť správní spis neobsahuje žádný doklad o tom, že by žalobkyně byla v řízení před správními orgány zastoupena svým manželem na základě plné moci. Soud rovněž vyslovil, že rozhodnutí původního žalovaného nelze považovat za nepřezkoumatelné. Krajský soud se dále zabýval klíčovou otázkou, zda při výpočtu příspěvku na živobytí za měsíc únor 2007 je třeba do okruhu oprávněných osob podle § 5 zákona o pomoci v hm. nouzi, tj. osob majících nárok na příspěvek na živobytí a na doplatek na bydlení zahrnout pouze žalobkyni a jejích 5 nezletilých dětí a nikoliv i jejího manžela. Krajský soud ve zrušujícím rozsudku dovodil, že manžel žalobkyně do tohoto okruhu oprávněných osob spadá, a to ve smyslu ust. § 5 odst. 1 písm. e) zákona o pomoci v hm. nouzi. Dle tohoto ustanovení se totiž za oprávněné osoby považují i rodinní příslušníci občana členského státu Evropské unie, pokud je hlášen na území České republiky k pobytu podle zvláštního právního předpisu po dobu delší než 3 měsíce, nevyplyvá-li mu nárok na sociální výhody z přímo použitelného předpisu Evropských společenství. Dle krajského soudu mezi účastníky řízení nebylo sporu ohledně údajů uvedených v žádosti o příspěvek na živobytí podané dne 28. 2. 2007, a to pokud se

jedná o žalobkyni - že je česká státní občanka a pokud se jedná o manžela žalobkyně – J. Č. – že je státním příslušníkem Ruské federace a že oba společně se svými 5 nezletilými dětmi bydlí v České republice, na adrese „X“. Krajský soud uvedl, že je mu z úřední činnosti známo, že manžel žalobkyně je hlášen na území České republiky k pobytu podle zvláštního právního předpisu po dobu delší než 3 měsíce, což ostatně nerozporoval ani původní žalovaný. Na základě těchto skutečností, tj. že manžel žalobkyně je sice z nečlenského státu Evropské unie, ovšem zároveň je díky uzavření sňatku se žalobkyní, která je občanem České republiky a tedy i občanem Evropské unie, rodinným příslušníkem občana členského státu Evropské unie, dospěl krajský soud na rozdíl od původního žalovaného k závěru, že při výpočtu výše příspěvku na živobytí za měsíc únor 2007 měl být manžel žalobkyně zahrnut do okruhu oprávněných osob ve smyslu § 5 odst. 1 zákona o pomoci v hm. nouzi. Uvedené ust. § 5 odst. 1 písm. e) zákona o pomoci v hm. nouzi nelze podle krajského soudu vykládat tak, že se vztahuje jen na rodinné příslušníky osob, kteří jsou občany jiných členských států Evropské unie. Při tomto výkladu by totiž při stanovení výše příspěvku na živobytí nesporně docházelo k diskriminaci českých občanů, jejichž rodinní příslušníci jsou z nečlenského státu Evropské unie, oproti rodinným příslušníkům občanů jiného členského státu Evropské unie než je Česká republika, kteří jsou také z nečlenského státu Evropské unie. Krajský soud má za to, že občané České republiky musí mít stejná práva jako občané jiných členských států Evropské unie a stejná práva musí mít i jejich rodinní příslušníci. S rozlišováním mezi občany České republiky a ostatními občany Evropské unie nelze souhlasit i s ohledem na čl. 17 Smlouvy o založení Evropských společenství, podle něhož občané České republiky a občané ostatních členských států představují jednotnou skupinu občanů Evropské unie. Krajský soud v této souvislosti odkázal i na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 7. 2008, č. j. 4 Ads 40/2008 - 73. Na základě uvedeného dospěl krajský soud k závěru, že správní orgány pochybily, neboť při stanovení výše příspěvku na živobytí za měsíc únor 2007 nesprávně zaujaly názor, že manžel žalobkyně neměl být zahrnut do okruhu oprávněných osob ve smyslu § 5 zákona o pomoci v hm. nouzi.

Ke kasační stížnosti původního žalovaného ovšem byl ovšem zrušující rozsudek krajského soudu ze dne 29. 7. 2010 zrušen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2011, č. j. 3 Ads 106/2011 - 85, zrušen a věc byla vrácena krajskému soudu k dalšímu řízení, neboť Nejvyšší správní soud se neztotožnil se všemi závěry krajského soudu.

Nejvyšší správní soud ve shodě s krajským soudem konstatoval, že ust. § 5 odst. 1 písm. e) zákona o pomoci v hm. nouzi je třeba vykládat tak, že za rodinné příslušníky občanů členského státu Evropské unie se považují i rodinní příslušníci státních občanů České republiky. Původní žalovaný dle Nejvyššího správního soudu přitom toto v podané kasační stížnosti nezpochybnil, přičemž uvedený závěr potvrzuje i ust. § 15a zákona č. 326/1999 Sb. zmíněný v poznámce pod čarou k § 5 odst. 1 písm. e) zákona o pomoci v hm. nouzi, podle něhož se ustanovení zákona č. 326/1999 Sb. týkající se rodinného příslušníka občana Evropské unie vztahují i na cizince, který je rodinným příslušníkem státního občana České republiky. Nejvyšší správní soud pro úplnost odkázal i na své závěry obsažené v rozsudku ze dne 23. 7. 2008, č. j. 4 Ads 40/2008 - 73, který je publikovaný ve Sbírce rozhodnutí NSS pod č. 1708/2008.

Nejvyšší správní soud se dále ztotožnil i se závěrem krajského soudu v tom směru, že zvláštním právním předpisem, o němž hovoří ust. § 5 odst. 1 písm. e) zákona o pomoci v hm. nouzi není jen nutně zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, uvedený v poznámce pod čarou (č. 9, č. 11), když jím může být i zákon č. 325/1999 Sb., o azylu. K tomu Nejvyšší správní soud doplnil, že smyslem ust. § 5 odst. 1 písm. e) zákona o pomoci v hm. nouzi je vyloučit nárok na dávky u těch osob, které jsou oprávněny k pobytu na území České republiky pouze

krátkodobě, tj. po dobu nepřesahující 3 měsíce. Ke splnění podmínky pro nárok na dávku je tedy nezbytný právní titul k pobytu na území České republiky po dobu delší než 3 měsíce, založený zvláštním právním předpisem. Tím je ve většině případů právě zákon č. 326/1999 Sb. Nelze však vyloučit, že takovýto právní titul může být založen i jiným právním předpisem, např. zákonem č. 325/1999 Sb., o azylu, jehož aplikace se žalobkyně v předmětné věci dovolávala. V návaznosti na právě uvedené pak Nejvyšší správní soud konstatoval, že z ust. zákona č. 325/1999 Sb. vyplývá, že pokud by měl být právní titul manžela žalobkyně k pobytu na území České republiky odpovídající ust. § 5 odst. 1 písm. e) zákona o pomoci v hm. nouzi založen zákonem č. 325/1999 Sb., muselo by se v době rozhodování správních orgánů jednat o vízum udělené podle § 78b, neboť pouze v tomto případě byla splněna podmínka hlášení k pobytu v délce nad 3 měsíce. Pouhá skutečnost, že manžel žalobkyně byl žadatelem o azyl, resp. o udělení mezinárodní ochrany, tudíž nepostačuje k závěru o tom, že splňoval podmínku podle § 5 odst. 1 písm. e) zákona o pomoci v hm. nouzi. Teprve na základě zjištění, na základě jakého konkrétního právního titulu (víza uděleného podle zákona č. 325/1999 Sb.) manžel žalobkyně na území České republiky pobýval, by bylo možné posoudit, zda splňoval podmínku spočívající v hlášení k pobytu na území České republiky po dobu delší než 3 měsíce.

Důvodem pro zrušení zrušujícího rozsudku krajského soudu ze dne 29. 7. 2010 ze strany Nejvyššího správního soudu byla skutečnost, že pokud se jedná o druhou podmínku pro nárok manžela žalobkyně (žadatele o azyl) na dávky pomoci v hmotné nouzi, tedy jeho hlášení k pobytu na území České republiky podle zvláštního právního předpisu po dobu delší než 3 měsíce zakotvenou v ust. § 5 odst. 1 písm. e) zákona o pomoci v hm. nouzi, tak Nejvyšší správní soud v tomto směru zjistil, že krajský soud k této druhé podmínce pouze konstatoval, že je mu z úřední činnosti známo, že manžel žalobkyně je hlášen na území České republiky k pobytu podle zvláštního právního předpisu po dobu delší než 3 měsíce, a dále že tuto skutečnost nerozporoval ani původní žalovaný, v důsledku čehož se splněním této druhé podmínky již dále nezabýval. Krajský soud tedy považoval podmínku hlášeného pobytu za splněnou na základě toho, že manžel žalobkyně byl žadatelem o azyl, tedy že byl hlášen k pobytu podle zákona č. 325/1999 Sb., zákona o azylu, přičemž žádnou konkrétní skutečnost týkající se pobytu manžela žalobkyně na území České republiky krajský soud neuvedl. Ze soudního ani správního spisu, však dle názoru Nejvyššího správního soudu nevyplývá, jaké vízum bylo v době rozhodování správních orgánů manželovi žalobkyně uděleno, není zde založena ani jeho žádost o azyl, rozhodnutí ministerstva vnitra či správních soudů v této věci. Nejvyšší správní soud proto uzavřel, že v dané věci nebyl náležitě zjištěn skutkový stav věci nezbytný pro posouzení nároku manžela žalobkyně na dávky pomoci v hmotné nouzi – příspěvku na živobytí podle zákona o pomoci v hm. nouzi, tudíž napadený zrušující rozsudek krajského soudu ze dne 29. 7. 2010 zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

V novém soudním řízení správním je zdejší krajský soud podle ust. § 110 odst. 4 s. ř. s. vázán shora uvedenými právními názory Nejvyššího správního soudu obsaženými v jeho zrušujícím rozsudku ze dne 14. 9. 2011.

Po vydání zrušujícího rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2011 se ke krajskému soudu dne 9. 11. 2011 bez předvolání osobně dostavila žalobkyně se svým manželem, přičemž protokolárně učinili návrh na provedení dokazování ve věci, a to i výpisem z centrální evidence obyvatel ve vztahu k manželovi žalobkyně, jemuž bylo přiděleno rodné číslo „X“ a který by měl být v této evidenci registrován k pobytu v České republice.

O žalobě rozhodl v souladu s ust. § 51 odst. 1 s. ř. s. bez jednání, neboť žalobkyně ani původní žalovaný nevyjádřili do dvou týdnů od doručení výzvy soudu svůj nesouhlas s takovým projednáním věci, a proto se má za to, že souhlas udělili, když byli o uvedeném následku ve výzvě výslovně poučeni.

Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení podle prvního dílu hlavy druhé s. ř. s., která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v ustanoveních § 71 odst. 1 písm. c), d), odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první s. ř. s. Z ní vyplývá, že soud přezkoumává rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v zákonem stanovené lhůtě. Povinností žalobce je tedy tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení a toto tvrzení odůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud z úřední povinnosti přihlížet toliko k takovým vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají jeho nicotnost podle § 76 odst. 2 s. ř. s., avšak takové nedostatky nebyly v projednávané věci zjištěny.

S ohledem, že předchozí zrušující rozsudek soudu ze dne 29. 7. 2010 byl bez dalšího celý zrušen výše citovaným rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2011 ze shora předestřených důvodů krajský soud se opět předně zabýval námitkou žalobkyně, že správní rozhodnutí obou stupňů trpí nedostatkem doručení, když byla doručena toliko jí a nikoliv jejímu manželovi jakožto zplnomocněnému zástupci, neboť bez náležitého doručení by žalobou napadené rozhodnutí nebylo v právní moci a tedy by nemohlo být bez dalšího podrobeno soudnímu přezkumu. Po zevrubném prostudování obsahu správního spisu, jenž byl předložen původním žalovaným, tuto námitku soud neshledal jakkoliv opodstatněnou. Správní spis totiž neobsahuje jediný doklad o tom, že by žalobkyně byla v řízení před správními orgány obou stupňů zastoupena svým manželem na základě udělené plné moci. Ve správním spise není založena žádná plná moc k zastupování žalobkyně pro dotyčné správní řízení jinou osobou včetně jejího manžela p. J. Č.. Rovněž tak v řádně vedeném přehledu obsahu správního spisu není žádná zmínka o nějaké plné moci k zastupování žalobkyně v dotyčném správním řízení. Skutečnosti, že žalobkyně v daném správním řízení nebyla nikým zastoupena, odpovídá i fakt, že veškerý kontakt se správními orgány po celou dobu řízení vykonávala sama žalobkyně – zejm. žádost o příspěvek na živobytí, přílohy k žádosti o příspěvek na živobytí, v průběhu řízení písemně činěná sdělení k žádosti o příspěvek na živobytí, uplatnění žádosti o vyloučení pracovnice prvoinstančního správního orgánu pro podjatost a odvolání proti prvoinstančnímu rozhodnutí podávala sama žalobkyně, přičemž i v této souvislosti přebírala od žalované strany veškeré písemnosti, které jí byly zasílány prostřednictvím pošty. Na tomto místě je třeba podotknout, že v žádosti o příspěvek na živobytí podané dne 28. 2. 2007 je sice v rubrice nazvané „zástupce žadatele“ uvedeno jméno manžela žalobkyně a jeho údaje, ovšem na dotyčnou žádost manžel žalobkyně se nepodepsal, když tak učinila výlučně žalobkyně, a proto dle názoru soudu takto vyplněnou žádost nelze současně považovat i za řádné zplnomocnění manžela žalobkyně k jejímu zastupování pro správní řízení o této žádosti. Soud přitom neshledal, že by žalobkyně byla nějak zkrácena na svých právech v důsledku toho, že žalovaná strana v rámci řízení o žádosti o příspěvek na živobytí jednala výlučně přímo se žalobkyní, jakožto účastnicí správního řízení, a nikoliv prostřednictvím jejího manžela. Veškerými podáními žalobkyně se žalovaná strana řádně zabývala, přičemž žalobkyni tímto postupem nebylo upřeno ani právo na řádné odvolací řízení před žalovaným ani právo na soudní přezkum žalobou napadeného rozhodnutí. Pro úplnost k této námitce soud dodává, že pokud žalobkyně měla vůli být zastoupena v dotyčném správním řízení svým manželem, nic jí nebránilo v tom, aby žalovanou stranu na tuto skutečnost v průběhu tohoto řízení výslovně upozornila spolu s doložením náležitě udělené plné moci svému manželovi pro předmětné řízení.

Dále se soud opětovně zabýval tím, zda rozhodnutí správních orgánů obou stupňů je třeba bez dalšího zrušit z důvodu nepřezkoumatelnosti pro nedostatečné zdůvodnění. Již v předchozím svém zrušujícím rozsudku krajský soud konstatoval, že po zevrubném vyhodnocení odůvodnění těchto rozhodnutí dospěl k závěru, že rozhodnutí správních orgánů obou stupňů je možno meritorně přezkoumat. K odůvodnění prvoinstančního rozhodnutí soud

uvedl, že je skutečně poměrně strohé, a to pokud se jedná o uvedení všech skutečností, které byly podkladem pro vydání tohoto rozhodnutí. Proto se soud shodl se žalobkyní, že neodpovídá požadavkům, jež na odůvodnění správních rozhodnutí klade ust. § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Strohost odůvodnění ovšem nepochybně byla zapříčiněna tím, že žádost žalobkyně o dávku pomoci v hmotné nouzi – příspěvek na živobytí - byla zpracovávána pomocí aplikačního programu automatizovaného zpracování údajů, což prvoinstančnímu správnímu orgánu bylo uloženo ust. § 52 odst. 3 zákona o pomoci v hm. nouzi. Údaje, které vedly prvoinstanční správní orgán k vydání rozhodnutí o přiznání příspěvku na živobytí žalobkyni za měsíc únor 2007 ve výši 3.011,-Kč, jsou však obsaženy v kalkulačním listu, jenž byl zpracován pro účely dotyčného správního řízení a jenž tvoří nedílnou součást obsahu správního spisu. Tento zpracovaný kalkulační list přitom nemusel být součástí prvoinstančního rozhodnutí, nicméně žalobkyně jako účastník řízení v rámci tohoto správního řízení v intencích ust. § 38 odst. 1 správního řádu se nepochybně mohla domáhat nahlédnutí do správního spisu včetně nahlédnutí do kalkulačního listu. Za situace, kdy prvoinstanční rozhodnutí zpracované pomocí aplikačního programu automatizovaného zpracování údajů bylo dosti kusé, avšak údaje, z nichž vzešlo, byly podchyceny ve správním spise, zejména díky jejich podrobnému rozvedení v kalkulačním listě, přičemž původní žalovaný neměl pochybnosti o správnosti těchto údajů, má soud za to, že původní žalovaný v rámci odvolacího řízení pak nebyl nucen bez dalšího přikročit ke zrušení dotyčného prvoinstančního rozhodnutí pro nedostatečné zdůvodnění. Dle názoru soudu byl původní žalovaný v daném případě namísto toho oprávněn v odůvodnění svého rozhodnutí blíže rozvést důvody, které vedly prvoinstanční správní orgán k vydání rozhodnutí přiznat žalobkyni za měsíc únor 2007 příspěvek na živobytí ve výši 3.011,-Kč měsíčně, což také původní žalovaný učinil.

V odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí původní žalovaný totiž předestřel právní úpravu, která dle jeho názoru na dotyčný případ dopadá, dále vyčíslil částku živobytí všech společně posuzovaných osob a také vyčíslil příjem pro nárok vypočtený a použitý. Vedle toho výslovně vyjádřil i přesvědčení, že při výpočtu příspěvku na živobytí činil počet společně posuzovaných osob 7, zatímco za osoby v hmotné nouzi bylo uznáno jen 6 osob, protože manžel žalobkyně není osobou uvedenou v ust. § 5 zákona o hm. nouzi, a proto nemá nárok na příspěvek na živobytí a na doplatek na bydlení. Na tomto místě soud podotýká, že původní žalovaný se v odůvodnění svého rozhodnutí skutečně nijak nevyjádřil k odvolacím námitkám žalobkyně ohledně toho, že prvoinstanční rozhodnutí nebylo doručeno jejímu zástupci a že ve věci rozhodovala pracovnice správního orgánu zaujatá vůči jejímu manželovi. Tato skutečnost tak dle názoru soudu zakládá dílčí nepřezkoumatelnost rozhodnutí žalovaného, která však nebrání meritornímu přezkumu rozhodnutí správních orgánů obou stupňů. Z rozhodnutí původního žalovaného je totiž zřejmé, z jakých důvodů dospěl u žalobkyně k výši příspěvku na živobytí v částce 3.011,-Kč za měsíc únor 2007. Dále závěr o dílčí nepřezkoumatelnosti rozhodnutí žalovaného soud učinil s ohledem na skutečnost, že o námitce podjatosti pracovnice prvoinstančního správního orgánu před vydáním rozhodnutí o předmětné žádosti žalobkyně bylo rozhodnuto správními orgány obou stupňů zcela v souladu se správním řádem samostatnými rozhodnutími, a to dne 12. 3. 2007 pod č. j. OSV/555/7443/07 prvoinstančním správním orgánem, jenž neshledal námitku podjatosti důvodnou, a dne 14. 5. 2007 pod č. j. 1725/SZ/2007, ev. č. 85626/2007 původním žalovaným, jenž jakožto odvolací orgán potvrdil negativní prvoinstanční rozhodnutí o podjatosti jeho příslušné pracovnice. A konečně závěr o dílčí nepřezkoumatelnosti rozhodnutí původního žalovaného soud učinil i s ohledem na skutečnost, že k pochybení při doručování žalobkyni prvoinstančního rozhodnutí o její žádosti o příspěvek na živobytí za měsíc únor 2007 zjevně nedošlo, jak bylo soudem konstatováno již výše.

Dále soud uvádí, že v daném případě s ohledem na závěry Nejvyššího správního soudu obsažené v jeho rozsudku ze dne 14. 9. 2011 je možno vycházet ze skutečnosti, že ust. § 5 odst. 1 písm. e) zákona o pomoci v hm. nouzi je třeba vykládat tak, že za rodinné příslušníky občanů členského státu Evropské unie se považují i rodinní příslušníci státních občanů České republiky. Původní žalovaný dle Nejvyššího správního soudu přitom toto v podané kasační stížnosti nezpochybnil, přičemž uvedený závěr potvrzuje i ust. § 15a zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, zmíněný v poznámce pod čarou k § 5 odst. 1 písm. e) zákona o pomoci v hm. nouzi, podle něhož se ustanovení zákona č. 326/1999 Sb. týkající se rodinného příslušníka občana Evropské unie vztahují i na cizince, který je rodinným příslušníkem státního občana České republiky. Vedle toho je nutno vycházet ze skutečnosti, že zvláštním právním předpisem, o němž hovoří ust. § 5 odst. 1 písm. e) zákona o pomoci v hm. nouzi, může být i zákon č. 325/1999 Sb., o azylu, neboť smyslem tohoto ustanovení zákona o pomoci v hm. nouzi je vyloučit nárok na dávky u těch osob, které jsou oprávněny k pobytu na území České republiky pouze krátkodobě, tj. po dobu nepřesahující 3 měsíce. Dále je možno vycházet ze závěru Nejvyššího správního soudu, že vedle žalobkyně i původní žalovaný v předmětném soudním řízení shodně uváděl, že manžel žalobkyně byl v době rozhodování původního žalovaného žadatelem o azyl. Dále je třeba vycházet ze skutečnosti, že rozhodnutí původního žalovaného a jemu předcházející prvoinstanční rozhodnutí může obstát jedině tehdy, pokud bude prokázáno, že nebyly splněny podmínky pro nárok na předmětnou dávku, a to pro absenci právního titulu k pobytu manžela žalobkyně na území České republiky po dobu delší než 3 měsíce, který představuje vízum udělené manželu žalobkyně podle § 78b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.

V daném případě již Nejvyšším správním soudem bylo konstatováno, že ze soudního ani správního spisu nevyplývá, jaké vízum bylo manželu žalobkyně v době rozhodování správních orgánů uděleno. Na základě této skutečnosti soud uvážil, že závěr původního žalovaného o tom, že je nutno zamítnout odvolání žalobkyně proti výše citovanému prvoinstančnímu rozhodnutí o příspěvku na živobytí za měsíc únor 2007, neboť manžel žalobkyně dle jeho názoru nespadá do okruhu oprávněných osob, a to ve smyslu ust. § 5 odst. 1 písm. e) zákona o pomoci v hm. nouzi, nemá dosud oporu ve správním spise a vyžaduje rozsáhlé doplnění skutkového stavu ohledně toho, jaké vízum bylo manželu žalobkyně v době rozhodování správních orgánů uděleno. Této skutečnosti ostatně koresponduje i fakt, že žalobkyně spolu se svým manželem v následném soudním řízení vznesli návrhy na provedení masivního dokazování v souvislosti se žalobcovým pobytem na území České republiky díky jeho účasti v azylové proceduře. S ohledem na skutečnost, že tato otázka, která má zásadní význam pro posouzení předmětné žádosti žalobkyně o dávku v hmotné nouzi – příspěvek na živobytí nebyla jakkoliv dosud řešena správními orgány, soud ve smyslu ust. § 52 odst. 1 s. ř. s. nepřikročil k masivnímu dokazování, jak navrhovala žalobkyně se svým manželem. Soud je toho názoru, že v opačném případě by tím nepřipustně nahrazoval činnost správních orgánů a zasahoval do jejich činnosti.

S ohledem na zjištění, že rozhodnutí původního žalovaného nemá dosud oporu ve správním spise a vyžaduje rozsáhlé doplnění skutkového stavu ohledně toho, jaké vízum bylo manželu žalobkyně v době rozhodování správních orgánů uděleno, soud ve smyslu ust. § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. přikročil ke zrušení rozhodnutí původního žalovaného a zároveň v souladu s ust. § 78 odst. 4 s. ř. s. rozhodl o tom, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení, v němž je dle ust. § 78 odst. 5 s. ř. s. vázán právním názorem soudu výše uvedeným. V dalším řízení bude zapotřebí prokázat, zda v době rozhodné měl či neměl manžel žalobkyně uděleno vízum podle § 78b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. V této souvislosti soud pro úplnost směrem k žalovanému připomíná, že u Krajského soudu v Ústí

nad Labem je v současné době vedeno pod sp. zn. 75 Az 2/2012 řízení o žalobě manžela žalobkyně ve věci jeho žádosti o azyl.

Současně soud podle ust. § 60 odst. 1 ve spojení s ust. § 110 odst. 3 s. ř. s. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení o žalobě ani o kasačních stížnostech proti výše zmiňovanému usnesení a rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem, když žalovaný neměl úspěch ve věci a žalobkyně, která sice ve věci zaznamenala úspěch, k výzvě soudu žádné náklady řízení nevyčísila a navíc jí ani dle obsahu soudního spisu žádné náklady řízení nevznikly.

O osvobození žalobkyně od povinnosti k zaplacení soudního poplatku, jak navrhovala žalobkyně, soud nerozhodoval, neboť předmětné soudní řízení je ve smyslu ust. § 11 odst. 1 písm. a) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ze zákona osvobozeno.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Ústí nad Labem dne 21. prosince 2012

JUDr. Markéta Lehká, Ph.D. v.r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
Markéta Kubová